

Fylkesmannen i Aust-Agder

Forslag til vern av:

Rubbelifjell (tidligere Furuhei) naturreservat
Åmli kommune

AUST-AGDER

Høringsforslag juni 2014

HØRING AV VERNEFORSLAG FOR

RUBBELIFJELL NATURRESERVAT I ÅMLI KOMMUNE

AUST-AGDER FYLKE

Fylkesmannen i Aust-Agder sender med dette forslag til verneplan for opprettelse av naturreservat i Åmli kommune på offentlig høring. Verneforslaget sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Uttalelser til verneforslaget og til endring av verneforskrift sendes skriftlig til Fylkesmannen i Aust-Agder innen onsdag 6. august 2014

INNLEDNING

Gjennom behandling av Stortingsmelding nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per 2009 er ca. 1,75 % av den produktive skogen i Norge vernet og dette er langt mindre enn andre land i Europa. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra rapporten "Evaluering av skogvernet i Norge" (NINA fagrapport 54, 2002).

Frivillig vern ble i meldingen trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensning, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.06.2009.

VERNEFORM

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37.

NATURFAGLIGE REGISTRERINGER

Rubbelifjell naturreservat er beskrevet i frivillig-vern rapport publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>) i 2010. Arne Heggland har stått for feltarbeid og rapportering.

I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning, og det gis beskrivelse, avgrensning og verdivurdering av kjerneområder. Samlet verdi for området gis med utgangspunkt i vurdering av en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter.

En oppsummering av de naturfaglige registreringene gis under presentasjonen av området nedenfor i dette skriv. Vurderingen om å ta det foreslåtte området videre baseres i hovedsak på at dette arealet utmerker seg ved å omfatte et stort og relativt lavtliggende

gammelskogsområde. Forekomster av død og døende osp samt en sjelden og svært viktig forekomst av grov og gammel alm-lindeskog med store grove eiker gir området særskilt betydning for biologisk mangfold generelt, og sjeldne og truede arter spesielt. Området under den stupbratte sørøstveggen på Rubbelifjell er i en særstilling. Edelløvslogen i området er meget rik og verdifull med forekomster av grove, gamle trær og grove eikelæger på skogbunnen.

ØKONOMISK ERSTATNING

Bestemmelser om erstatning for naturreservater er gitt i naturmangfoldloven av 19.06.2009 §§ 50 og 51. Etter § 50 fastsettes erstatningen for tap i igangværende bruk i samsvar med utmålingsreglene i lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved overføring av fast eiendom (ekspropriasjonserstatningslova). Ved anvendelsen av nevnte lov § 10 er det tidspunktet for vernevedtaket som skal legges til grunn. § 51 sier at Staten senest ett år etter at vernevedtaket ble truffet skal gi tilbud om erstatning etter § 50 til en eier eller rettighetshaver som har fremsatt skriftlig krav om dette innen fire måneder fra vernevedtaket. Videre skal skjønnet holdes etter reglene i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker (skjønnsprosessloven) og reglene i dette ledd, jf. § 51.

Ved frivillig vern skal det inngås avtaler med berørte grunneiere før området kan vernes, og grunneierne får utbetalt avtalt erstatning umiddelbart etter vernevedtak. Det er innført en vederlagsordning for frivillig vern som innebærer at det blir utbetalt vederlag fra avtaleinngåelse og fram til vernevedtak. Vederlaget beregnes ut fra størrelsen på erstatningen.

HVA MEDFØRER VERNET?

Ved vern av skog som naturreservater legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet impliserer at det skal skje en naturlig utvikling, dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted.

Et vern vil få konsekvenser for utnyttelsen og bruken av området. Alle tiltak som kan føre til endringer av naturmiljøet vil være forbudt. Dette betyr at ulike aktiviteter som skogsdrift, økonomisk motivert skogskjøtsel, nydyrking og lignende vil være forbudt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap kan det i en del tilfeller finnes løsninger som gjør at tiltaket ikke kommer i konflikt med verneformålet og dermed kan tillates gjennomført. For noen av de søknadspliktige tiltakene kan det gis flerårige tillatelser.

Forskrift og restriksjonsnivå

Forholdene i reservatet og uttalelser i forbindelse med lokal og sentral høring kan innebære at det gjøres tilpasninger av verneforskriften. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med merknader til forskriften sett i lys av forholdene i verneområdet. Mulighet for justeringer av verneforskriften må deretter vurderes opp mot hensynet til verneformålet.

HØRING OG VIDERE PROSESS

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil så Klima- og miljødepartementet gjøre nødvendige avklaringer med andre departement, og legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Vi oppfordrer til å komme med skriftlige uttalelser til forslaget til verneplanen innen onsdag 6. august 2014. Adresse: *Fylkesmannen i Aust-Agder, Miljøvernavdelingen v/Gry Gasbjerg Engemyr, Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal* eller på e-post til fmaapost@fylkesmannen.no merket sak nr. 2009/3891 GGA.

FORSLAG TIL VERNEFORSKRIFT FOR RUBBELIFJELL NATURRESERVAT

Forskrift om vern av Rubbelifjell naturreservat i Åmli kommune i Aust-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et stort, relativt lavtliggende gammelskogsområde. Forekomster av død og døende osp samt en sjelden og svært viktig forekomst av grov og gammel almlindeskog med store grove eiker ved Rubbelifjellet gir området særskilt betydning for biologisk mangfold generelt, og sjeldne og truede arter spesielt.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 29/1, 29/7 og 29/10 i Åmli kommune:

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1040 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:5000 datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Åmli kommune, hos Fylkesmannen i Aust-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
4. Bruk av naturreservatet til telteirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.
2. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
3. Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Beiting.
5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
2. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvelseskjøring.
2. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.
2. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet i henhold til naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Generelle kommentarer til verneforskriften

Under følger generelle kommentarer om hva vernet vil innebære av restriksjoner til enkelte punkter i forslag til forskrift:

Inngrep

Tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt i naturreservater. Dette innbefatter anlegg av ulike slag (midlertidig eller faste), men også tiltak som drenering, kalking og gjødsling.

Fylkesmannen vil i hvert enkelt tilfelle vurdere hvilke stier som skal kunne vedlikeholdes.

Plan- og bygningslovens bestemmelser gjelder i tillegg til disse bestemmelser, men det kan ikke gis tillatelse ut over det vernereglene fastsetter.

Plantelivet

Det er lagt opp til en generell plantelivsfredning, men det er gjort unntak for plukking av bær og matsopp.

Generelt vil det være et hogstforbud innenfor lokalitetene. Skjøtsel i henhold til godkjent forvaltningsplan vil være unntatt et slikt forbud.

Beiting vil fortsatt være tillatt.

Dyrelivet

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning. Det er likevel åpnet for jakt, fangst og fiske i medhold av de lovverkene som regulerer dette.

Ferdsel

Ferdsele til fots og på ski er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er ridning, bruk av hest og kjerre og bruk av sykkel forbudt utenom eksisterende veier og stier.

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer vil være forbudt. Noen få telt eller en skoleklasse er ikke vurdert som større arrangementer. Det kan gis tillatelse til avgrenset bruk av reservatet i undervisningssammenheng. Eksempler på brukere vil her være lag og foreninger, universitet, skoler eller andre institusjoner.

Motorferdsel

All motorisert ferdsel er forbudt, med et generelt unntak for bruk av lett terrengkjørende beltetekjøretøy for uttransport av felt hjortevilt og nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Forvaltningsplan

Verneformålet er knyttet opp til vern av alt naturlig dyre- og planteliv. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep. Det er per i dag begrenset behov for å utarbeide en forvaltningsplan.

Forvaltning av områder innebærer også at det kan legges til rette for en kanalisert ferdsel slik at området ikke forstyrres eller slites ned.

Etter et eventuelt vedtak om vern av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrift og avgrensning av området. Oppsynsordning for reservatet vil etableres i samarbeid med Statens Naturoppsyn Bykle.

Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Etter naturmangfoldloven § 48 skal det i avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Miljødirektoratet er delegert myndighet fra Klima- og miljødepartementet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for områder vernet etter naturmangfoldloven.

AREAL OG PLANSTATUS

Verneforslaget omfatter ca. 1054 daa. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt som Landbruks- Natur- og Friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUK

Tabellene under gir skogbruksopplysninger om ca skogareal, tilvekst og volum for det foreslåtte verneområdet i Rubbelifjell.

Rubbelifjell naturreservat	Totalt produktivt areal	Areal myr	Totalt stående volum	Stående volum per da (gj.sn.)	Tilvekst totalt
1040 daa	637daa	22 daa	9518 m ³	9 m ³ /da	154 m ³ /år

ANDRE INTERESSER

Miljøvernavdelingen er ikke kjent med at det er knyttet andre interesser til området.

VERNEPROSESSEN

Kunngjøring av verneplanen

Formell oppstart av verneplanen for Rubbelifjell naturreservat ble kunngjort i Agderposten 30. april 2014 og i Åmliavisa 2. mai 2014 samt i brev til grunneierne og aktuelle foreninger og lag datert 29.4.2014.

Kommentarer/merknader i etterkant av oppstartsmeldingene

Følgende kommentar ble mottatt i etterkant av oppstartsmeldingen:

- Norges jeger- og fiskerforbund i Aust-Agder ser positivt på frivillig vern, men forutsetter at jakt og fiske kan utøves på normalt vis etter vernet. De forventer også løyve til å ta ut felt hjortevilt med egnet redskap og lage bål av virke som ligg på bakken.

Saksbehandling

Naturfaglige registreringer: Oktober 2009/2010
Forhandlinger: gjennomført fra 2012 til 2014

Verneplanens omfang

Navn: Rubbelifjell naturreservat
Kommune: Åmli
Totalareal: 1040 dekar
Areal prod. skog: 637 dekar
Verneverdi: ***

OMRÅDEBESKRIVELSE

Rubbelifjell naturreservat

LOKALITET: **Rubbelifjell naturreservat**

KOMMUNE: Åmli

FYLKE: Aust-Agder

KARTBLAD M711: 1612 VI

VERNEVERDI: *** (nasjonal verdi)

VEGETASJONSSONE: boreonemoral

HØYDE OVER HAVET: 200- 360 m.o.h.

AREAL: ca. 1040 dekar

AVGRENSNING OG ARRONDERING

Sørøst for Rubbelifjell grenser området direkte til skogareal med sterk påvirkning fra bestandsskogbruk (plantet granskog). Flere av kjerneområdene (nr. 3 og 4) grenser direkte mot disse granplantefeltene. Granplantefeltet strekker seg noe inn i det verneverdige området, i daldraget mellom kjerneområde 3 og 4, men er allikevel inkludert i avgrensningen for å forhindre en «hakkete» og uheldig arrondering. I toppområdet viser ortofoto og befaring at gammelskogsandelen synker nord for det undersøkte området, selv om det også er noe yngre produksjonsskog innenfor området i denne delen. Mot øst inkluderer avgrensningen gammelskog på plataet og i de østvendte liene, mens yngre skog på flatene under er unngått. I den sørvestvendte skrenten fortsetter en smal stripe med eldre blandingsskog videre nordover, også ut over avgrensningen. I sør/sørvest grenser området dels til for en stor del til fylkesveien der mer eller mindre biologisk verdifull gammelskog strekker seg ned mot veien. Dels grenser området til furudominert skog under skrenten, ganske påvirket av moderne skogbruk (ikke inkludert). Alt i alt vurderes arronderingen som rimelig god en stor del av Furuheimmassivets sørlige del, med skrenter og lisider i alle retninger unntatt nord rommes innenfor arealet.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Området består, med små og ubetydelige unntak, av sammenhengende «gammelskog». Skogbestanden i det aller meste av området viser klare spor etter tidligere tiders uthogster. Det meste av skogen har få tydelig svært gamle trær – selv om slike forekomster finnes spredt i furuskogen høyt i området. Kjerneområde nr. 3 under Rubbelifjell skiller seg særlig ut med tanke på skoglig kontinuitet, med en særlig høy tetthet av svært gamle trær (eik). Noen (svært) gamle eiker ble også notert i andre deler av området, særlig kjerneområde 1 og 4. Skredjordsedelløvs skogen i kjerneområde 3 skiller seg ut også med tanke på nøkkelelementer generelt; her finnes mye død ved. Sjeldne kvaliteter som grov, sterkt nedbrutte eikelæger, ble notert flere steder i dette kjerneområdet. Men også i kjerneområde 1 og 3 er det høy tetthet av ulike nøkkelelementer, ikke minst knyttet til død og døende osp. Granskogen i området er ikke noe sted kontinuitetspreget, og har ofte et tett preg. Noen steder har granskogen gått inn i oppløsningsfase med stor død ved produksjon.

ARTSMANGFOLD

Utenfor kjerneområdene er det få artsfunn av sjeldne og kravfulle gammelskogsarter. I kjerneområde 1, 3 og 4 er det, derimot, dokumentert en rekke signalarter og rødlistearter. Tettheten av kravfulle vedsopp knyttet til osp er høy. Bølgekjuke (VU) og korallpiggsopp (NT) er sjeldne regionalt, mens ospehvitkjuke (NT), hvit vedkorallsopp (NT), sopekjuka og begerfingersopp er lang mer hyppige. Ruteskorpe (NT) ble notert i flere kjerneområder.

Knyttet til gamle rikbarkstrær (eik) er det også dokumentert kravfulle lavarter som bleikdoggnål (NT), almelav (NT), sølvnever og en rekke trær med blomsterstry (VU). Dokumentasjonen av artsmangfold bekrefter den biologiske funksjonen til gammelskogene på Furuhei. Potensialet for å finne flere sjeldne og trua arter i området ved nærmere undersøkelser er godt, særlig knytte til sopp og eik.

VERNEVERDIER

Det verneverdige skogområdet på Rubbelifjell omfatter et stort, relativt lavtliggende gammelskogsområdet. Det er avgrenset fem kjerneområder, hvorav to er vurdert som svært viktige høyeste verdiklasse). Arronderingen er god, selv om verdifulle kjerneområder grenser kloss inn til yngre produksjonsskog ligger i deler av området, og en dalsenkning med produksjonsskog ett sted trenger inn i det verneverdige området. Påvirkningen fra skogbruk er tydelig, men i kjerneområdene har skogen nådd en tilstand hvor det er rikelig med viktige strukturer knyttet til flere treslag. Forekomst av død og døende osp er et karaktertrekk. I kjerneområde 3 er det en sjelden og svært viktig forekomst av grov og gammel eik – en elementtype som for øvrig er sjelden i området.

Flere verneområder i regionen fanger opp en del av de samme elementene som Rubbelifjell; for eksempel det nærliggende Berlifjell (***) , Vardeheia (****) og flere verneområder i Gjerstad statskog. Med hensyn på mangler i skogvernet (Framstad et al. 2002, 2003) bidrar Rubbelifjell på flere punkter. Av generelle mangler er «gjenværende, forholdsvis intakte laverliggende områder av skog i nemoral, boreonemoral og sørboral sone» det viktigste bidraget, selv om også «...intakte forekomster av rike skogtyper...» er relevant for mindre deler av arealet.

Rubbelifjell skårer høyt (***) på 5 av 13 verdikriterier, og skårer lavt (*) kun på ett kriterium (gamle bartrær). Flere av kriteriene med middels skår (**) ligger i grenseland mot ***. I sum vurderes verdien som **-***.

*NT= Nær truet på norsk rødliste over trua og sårbare arter. VU=Sårbar

LITTERATUR

- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. – NINA Fagrapport 54.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. – NINA Oppdragsmelding 769.
- Heggland, A. 2010. Naturverdier for lokalitet Furuhei-AA, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2010. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.